

Interjú dr. Bondor Antallal az Erdészeti Tudományos Intézet főigazgatójával

- **Köszönöm a lehetőséget, hogy e beszélgetés sor kerülhetett, tudva, hogy hosszabb ideig betegeskedtél. Most hogy érzed magad?**

Köszönöm jól. Orvosaim a műtét utáni felépülést három hónapra tartották.

- **Vajon az Erdészeti Kutató Intézetnek mennyi idő kell a teljes gyógyulásig?**

Hát azzal tökéletesen tisztában vagyok, hogy az intézet nem tőlem kapta meg a betegséget. De az lehet, hogy én tőle, mert elég beteg. Sajnos még a lábadozást sem kezdte el. Ez egy krónikus állapot. Évek óta lapang. A költségvetési támogatás nem tartott lépést sem az inflációval, sem a fokozódó követelményekkel.

Az elmúlt években világos célként tűzték az intézetek elé, hogy meg kell keresni azokat a lehetőségeket, amelyekkel növelhető az árbevételük. Nemcsak az

ERTI, hanem valamennyi agrárkutató rá van kényesítve bizonyos szerződéses kutatásra, termelővékenységre, pénzszerzésre.

Foglalkozunk fakitermeléssel, gépgyártással, csemetetermeléssel, díszfaiskolai lerakat működtetésével, mindennel ami bevételt jelent.

- **Ezt úgy kell érteni, hogy a kísérleti területeken piacra termeltek vagy fakitermelést vállaltok?**

Gödöllőn a 400 hektár bekerített területből 70 hektár a régi arborétum, és a többi erdőterület, a püspökladányi 120 hektár kísérleti erdő is saját kezelésben van. A bajti és máriabesnyői csemetekertekben, ahol nemesítési kutatások folytak, a pénzeszközök hiányában felszabadult területeken értékesítésre termelünk. A sárvári növényházat bérbé adjuk arra az időre, amikor mi nem tudjuk hasznosítani.

- **De ezt a kérdést fordítva is fel lehet tenni: nem volt-e luxus (vagy kényelmesség) eddig nem hasznosítani ezeket a lehetőségeket? És mi van a fakitermeléssel? Ezt a kutatók maguk végzik vagy felvesztek fakitermelőket?**

Van egy gépkísérleti állomásunk és az itt lévő, illetve gyártott gépekkel dolgoznak télen a területünkhöz tartozó fakitermeléseken, tavasszal az erdősítésekben, ápolásokon.

- **Ebben szerintem nincs semmi rendkívüli, hiszen egy kutató rögtön kipróbálhatja azt a gépet, amit készített és esetleges tanulságokat vonhat le a minőségét illetően.**

Nem arról van-e itt szó, hogy eddig mint az elkényeztetett gyerek, mindent megkapott az intézet, amit csak akart, s most, hogy bizonyos összeget ki kell gazdálkodni, ez szokatlan és kényelmetlen? Végül is ki határozta meg eddig, hogy mennyi pénz kell az erdészeti kutatásokhoz?

Én mindig azon a véleményen voltam, hogy minden munkát, amit itt végzünk, meg kell nézni, hogy gazdaságos-e vagy sem. Ehhez persze tudni kell, hogy mi mennyibe kerül. A kutatási feladatoknak ennyi és ennyi az ára, és amit értékesíteni lehet, ahol haszonnal lehet gazdálkodni, azt használjuk is ki.

A gond nem az, hogy mi ezeket az üzleteket csináljuk, mert ha belefér, hát meg kell csinálni. A probléma az, hogy az adott költségvetési támogatás a megadott kutatási feladatokhoz nem elég. A jelenlegi keret a kutatók fizetésének csak egy részét fedezi, de nem tudnak utazni, nincs eszközük, nem tudnak anyagot felhasználni stb. Nekünk tehát azért kellene a megbízásos kutatások és az üzleti vállalkozások, hogy az ebből megtermelt pénzekből folytatni tudjuk a kutatói, tudományos munkát, és biztosítsuk az intézet fenntartásának költségét.

A jelenlegi 38 millió Ft támogatásból 10–15 millió kell az intézet fenntartására (fűtés, világítás stb.), a megma-

radt 15–20 millió húsz kutató teljes bérére elég. A többit küldjük el? Ez is megoldás lenne, de szerintem ez nem lehet cél sem a feladatok tisztességes elvégzéséhez, sem a jelenlegi alkalmazottak egzisztenciáját tekintve, különösen, ha feltételezzük, hogy valóban csak néhány év anyagi nehézségeit kell átvészelnünk. Az, hogy az intézet vállalatszerűen dolgozzon és a befolyt pénzekből finanszírozza a kutatást, azt jelenti, hogy minden kutatónak 100–150%–kal kell többet „termelnie” a megbízásos kutatásokból, mint amennyit egy főre a költségvetés jelenleg biztosítani tud. Ha nem termeli meg, nem tudjuk biztosítani a költségvetésből reá eső összeget sem, tehát vagy a bért csökkentjük, vagy a létszámot kell csökkenteni.

■ **Úgy érzem, hogy a jelenlegi nehéz helyzet a múltban gyökeredzik. Az ország mai gazdasági helyzete nem teszi lehetővé a szükséges állami támogatást. Ez vajon nem abból adódik-e, hogy az évtizedek alatt felduzzadt létszám jó része most parttalan lett, mert kiderült, hogy sokszor „kvázi” kutatásokat végeztek?**

Nekem most erről nehéz nyilatkozni, mert az elmúlt időben másként gondolkoztak, de ez nem csak az ERTI-re volt jellemző.

Véleményem szerint ekkora hálózatot, ami a jelenlegi, az ágazat nem bír el. Ezt mi már régen mondjuk, és próbáltunk is karcsúsítani. A jelenlegi hét állomás — hét kis intézet — más-más helyen az országban hatalmas terhet jelentett. Ezért szünetel most három. Azzal egyetértek, hogy vannak olyan erdészeti feladatok, amelyeket állomásokon kell végezni, pl. a szik-, és homokkísérletek. De gépkísérleteket három helyen már fenntartani nem lehet. Ezért kezdtünk el feladatokat egyes állomásokra koncentrálni. Ha kiderül, hogy ez a létszám is sok, akkor tovább kell csökkentenünk addig, amíg a kereslet–kínálati egyensúly ki nem alakul.

■ **Ha piaci nézőpontból vizsgáljuk, a fenti lépések helyességéhez nem fér kétség, de mi az a minimum, amit az erdőgazdálkodás hosszú távú érdekei miatt feltétlenül el kell végeznie a kutatóintézetnek? Éri-e hátrány a szakmát ezekkel a nagy leépítésekkel?**

Mindenképpen. De külön kell választanunk az 1991 előtti és a mostani helyzetet. Korábban a szervezési és gépesítési kutatásokra — mint állami feladatra — is volt pénz, ezért kutattunk e témákban. Most, hogy nincs elég pénz, nincs állami feladat sem, tehát szűkíteni kell a tevékenységi kört. Piaccgazdaságban az állami költségvetés a kutatóintézeteket nem finanszírozza, csak akkor, ha azok az egész társadalmat érintik. Természetvédelmi, vízügyi kutatásokat például. Nyilván az erdészeti alaputatások is ebbe a kategóriába tartoznak. Nemesítés, erdőművelés, erdővédelem, ökológia és erdészeti ökonómia. Ezeknek a témáknak a jogossága nem kétséges, csak azt kell eldönteni, hogy a 38 millióba mi fér bele. A szakma ennél sokkal többet kér, számtalan téma van, amit kutatni kellene.

■ **A kutatási témákat ki dönti el? Az intézet, a főhatóság vagy a gyakorlatból jönnek jelzések, hogy ez meg ez a téma igényel kutatást?**

Hát ez bonyolult dolog. Az FM szakterületenként létrehozta a tudományos kollégiumot. A kollégium dönti el, hogy a beérkező pályázatok közül melyikeket tartja állami feladatnak. Ez az első menet. Ezután a rendelkezésre álló pénzhez válogatják ki azokat a feladatokat, amelyeknek költsége belefért a meglévő keretbe. Ami nem fér bele, az nem kutatás.

■ **Ezek szerint ha van rá pénz, akkor kutatni kell, ha nincs, akkor nem is olyan fontos a téma?**

Valahogy így. A témák fontossági sorrendje után a rendelkezésre álló keret dönti el, hogy eddig igen, s innen már nem. De azonos témakörben több pályázó is lehet. Még magánszemély is.

■ **Ez a jó megoldás?**

Ez nem jó megoldás, de jelenleg nincs másik. A normális menet az volna, ha a kollégium azt mondja meg, hogy mit kell kutatni és a kollégium döntse el, hogy a pályázók közül kit bíz meg, mennyiért és milyen határidőre.

Minthogy a kollégium pénze sajnos nem annyi, amennyi kellene, így a kutatási témákra nem tud még „verseny tárgyalást” sem kiírni.

Zavar van az úgy-ahogy meglévő összegek utalásában is. Sokan nem tudják, hogy egy-egy pályázat alapján kapnak-e pénzt vagy sem, hiszen még nem bírálták el a pályázatokat. Kutatásra van 38 millió, de nincs egy fillér sem az intézet fenntartására.

AZ ERTI LÉTSZÁM-ALAKULÁSA

Év	Összes létszám fő	kutató fő	Ebből				
			tudományos fokozattal		egyetemi dr. fő	Nyelv-ismeret fő	%
			fő	%			
1970	225	67	25	37	11	24	36
1980	286	78	27	35	12	28	36
1986	351	79	23	29	14	39	49
1987	327	76	24	32	14	40	53
1988	315	75	25	33	15	44	59
1989	282	62	24	39	14	41	66
1990	280	60	23	38	14	39	65
1991. terv	186	33	22	67	14	23	70

■ **Arról azért feltétlenül kell beszélnünk, hogy a jelenlegi helyzet kialakulásában nem játszott-e szerepet a több évtizedes despota vezetés, ami nélkül magabiztosabb lehetne az intézet a kutatásokban. Teljesen nyilvánvaló, hogy bizonyos kutatási témákat egyéni érdekek motiváltak, gondolok itt például a vegetatív akáczaporítás megalapozatlan, eltulzott szerepére, amire komoly pénzt költöttek, sőt telepítési, felújítási egységárat befolyásoló tájékoztatások, döntések is születtek a kutatás részéről.**

Ezek a dolgok a szakma előtt: a kutatás tekintélyét értelemszerűen alaposan rontották, lejárátták. A termelésben dolgozó erdészeknek volt-e, van-e befolyásuk a kutatási témák megítélésében?

A nemesítés szabályozórendszere olyan, amely motiválta az egyéni érdekeltséget. A nemesítő érdeke, hogy minél többet használjanak fel a fajtájából.

■ **Még akkor is, ha a fajta nem jó?**

Sajnos ez itt az intézeten belül egy kézbe összpontosult.

■ **Nem bántó szándékkal, de fel kell tennem a kérdést, vajon minden megbízásos kutatásoknak volt tudományos alapja?**

Ez — ha régen volt is ilyen — a mai körülmények között elképzelhetetlen. És azért ne felejtjük el, hogy van hírünk a világban. Nem kell szégyellnünk magunkat, ökológiai, erdővédelmi, ökonómiai területeken tökéletesen együttműködünk a fejlett kutatóintézetekkel. Műszereztségünk természetesen hagy maga után kívánivalót, de korszerű műszereket ma lehetetlen beszerezni. A fő gond, hogy sajnos a vállalatok is padlóra kerültek és így elfogyott a forrás. Pedig a megbízásos munkákra lenne igény. Volt olyan cég, amelyik 15 milliós megrendelést adott. Most nem ad munkát, mert képtelen fizetni. Tehát se költségvetési pénz, se fizetőképes kutatási megrendelés...

A tragédia az, hogy ha nem lesz anyagi gondjainkra megoldás, olyan kísérleteket és kutatási területeket kell elhagyni, mint a Fekete Lajos-féle kísérletek, Birck Oszkár felvételei stb. Hát szabad ezeket otthagyni? Legalább a mintaterületek fenntartására kellene pénz, hogy a törzseket azonosíthassuk, és pár év múlva folytathassuk a munkát.

■ **Úgy hírlík, hogy régebben egy-egy kutató eltávoztával a kutatási területe ebek harmincadjára került. Mi a garancia, hogy ezek a dolgok ne ismétlődjenek meg?**

A kísérleti törzskönyv alapján, ha valaki elmegy, át kell adni az anyagát az utódnak, vagy ha utód nincs, akkor az archívumnak. Nem ismétlődhet meg az, hogy évek, évtizedek munkája elveszen.

■ **Sok becsületes, jó szándékú kutató és ERTI-dolgozó érzi most a múlt eltévelyedéseinek hátrányát. Melyek voltak az elmúlt évtizedek leglátványosabb ERTI-kutatás eredményei?**

Elsőként a Mayer-féle erdőtipológiát kell említenem. Időközben kissé háttérbe szorult, de az ökoszisztéma-kutatásnál és az ezen alapuló rendszerszemléletnél nélkülözhetetlen lesz. Hasonló eredményt hozott a termőhelykutatás, a Járó, Szodfriedt fémjelezte kutatások. Vagy a Solymos-féle fatermési kísérletek 2500 hosszú lejáratú kísérleti területtel. Ezek egyedülállóak. Koltai, Palotás, Kopeczky új nyár- és fűzfajtái hasznos kutatómunka maradandó eredményei.

■ **A felsorolt nevek közül sajnos már többen nem élnek, illetve nyugállományba vonultak. A régi vezetés óriási felelőssége, hogy nem teremtette meg a fiatalokkal a kutatások folyamatosságát.**

Roppantul fáj, hogy pl. az 1923-ban létesített szikkísérleti területeinken (melynek valamennyi talpalatnyi földje kísérleti terület), ezekben a kutatási aranybányákban nem tudunk kutatni, pedig a véghasználat előtt álló állományokból egyedülálló adatokat, ismereteket szerezhetne az erdészeti tudomány.

■ **Nem lehetne a témában érintett természettudósok felé fordulni, hogy segítsenek?**

Ez nem megoldás, hiszen akkor azok a kutatók lépnek fel pénzigénnyel, tehát megint csak ott vagyunk, hogy ... nincs pénz.

■ **Mit tudtok csinálni?**

Mint költségvetési intézet sajnos még vállalkozásba sem kezdhetünk. Csak a megbízásos munkákban bízhatunk. Most azért küzdünk, hogy minél kevesebb emberünk kerüljön az utcára. Pótkeret... talán...

Pápai Gábor

Hozzászólás

az MTA Erdészeti Bizottsága elnökének gondolataihoz

(Erdészeti Lapok 1991. márciusi szám)

Az MTA Erdészeti Bizottságának feladatait és céljait összefoglaló írás szerint „más út nincs”. Ember és erdő viszonyának kérdéseivel azonban nem csak az erdészszakma és azon belül sem csak a „szakmai elit” foglalkozik. Az egyéb lehetséges feladatok, célok és utak megfontolása és ellenőrzése nélkül ezért fennáll annak a veszélye, hogy az eddigi „látszattudomány” helyett egy másikat fogunk erőltetni.

Az egyéb utak lehetősége, sőt szükségessége onnan fakad, hogy a megismerési tevékenység mércéje egyáltalán nem a „nemzetközi szint” vagy a „tudományos megalapozottság”, különösen nem ennek tetszés sze-

rinti értelmezése. A tudományfilozófia ajánlásaira, a rendszerelemzés követelményeire, a tudománytörténet-írás tanulságaira, sőt a tények nagyobb részére a nemzetközi tudományos élet sajnos éppúgy nem alapoz, ezekre vonatkozóan a tudomány éppúgy „felszínes” és „igénytelen”, mint ahogy a politika sem vette vagy veszi figyelembe a tudomány eddigi eredményeit, vagy méginkább eredménytelenségét, a tudományos ismeret hiányait, bizonytalanságait, a tévedés valószínűségét. Az egyéb utak különben nem is járhatlanok már, még ha az úttörő munkát nem is értékelték eddig a régi utakon járók.

Arra volna tehát szükség és lehetőség, hogy az alap- és alkalmazott kutatásban, az alaptárgyak és szaktárgyak oktatásában, valamint az oktatásban és a gyakorlatban megfordítsuk a jelenlegi alárendeltség irányát. Az alapkutatás és az alaptárgyi oktatás ne szellemi rabszolgaként kiszolgálja törekedjen az alkalmazott kutatás, a szaktárgyak, a gazdaság és a politika céljait, módszereit és eszközeit, hanem meghatározni, ellenőrizni, szükség esetén felváltani igyekezzen azokat. Amíg nem tudjuk például, hogy mi is az erdő — mert hiszen nem is nagyon akarjuk ezt megtudni —, addig az erdészeti tudományt és gyakorlatot (meg a mezőgazdaságot) ne akarjuk politikai meg technológiai módszerekkel az erdőre kényszeríteni, de ne akarjunk így más (többek között még ezután föltárando vagy bevezetendő) tudományokat és szakmákat vele helyettesíteni, sőt kizárni.

Javasolom tehát, hogy az erdővel kapcsolatos legmagasabb ismeretszerzési fórumokon ezért

— ne csak a jelenlegi tudomány jelenleg alkalmazott „szempontjainak érvényesítését”, „koncepcionális irányítását”;

— ne csak a „tudományos minősítés felügyeletét” tűzzük ki feladatunk, sőt éppen ezeket szorgalmazzuk a legkevésbé,

hanem

— vegyük figyelembe és alkalmazzuk is a már évtizedek óta ismert, de eddig figyelmen kívül hagyott tényeket, szempontokat, ajánlásokat és követelményeket;

— adminisztratív úton is tegyük kötelezővé azon eredmények kísérleti oktatását és gyakorlati bevezetését, amelyek már jó ideje mintegy ellentudományként és ellenszakmaként léteznek;

— „minden eszközzel törekedjünk arra”, hogy tények és érvek nélkül, pusztán címek és fokozatok alapján senki se sajátíthassa ki magának a tudást, a kutatást, az oktatást, a döntést bármiben is;

— ne mások hibásnak, alkalmatlannak bizonyult példáját kövessük alázatosan és kritikátlanul, hanem mutassunk mi példát, hiszen van rá alapunk.

Ha tehát az MTA Erdészeti Bizottsága a maga (és az oktatási, kutatási fórumok) számára munkatervet akar készíteni, célokat akar kitűzni, akkor figyeljen minden oktatóra és kutatóra, figyeljen az új tudományos világgép lehetőségére a megismerésben, új technológiákra a fatermesztésben, új szakmákra ember és erdő viszonyában. Figyeljen arra, hogy a bioszféra-biológia oktatása, a szálalóvágásos technológia kidolgozása, az erdőrezervátum-hálózat megtervezése, ezen belül erdőink regenerálásának programja és kísérleti megvalósítása is a bizottság nélkül, sőt az erdészszakma ellenére már megindult, és folytatódni is fog. A bizottság támogatásával, csatlakozásával, a szakmának is érdemként hatékonyabban, sikeresebben, vagy továbbra is nélküle, ellene is küszködve, alig hatékonyan, a bizottság és a szakma tekintélyének „elillanását” előidézve.

Agócs József

DR. VÁRHELYI ISTVÁN

A mező- és erdőgazdasági vállalati munkabizottság tevékenysége a Magyar Tudományos Akadémia dunántúli illetékességi területén

Az Akadémia területi bizottságaiban újjáalakultak az elmúlt hónapokban a *szak- és munkabizottságok*, valamint megtörtént a tisztségviselőknek alulról történő megválasztása. Ez az átalakulás a hazánkban zajló rendszerváltási folyamathoz igazodva megfelelő helyzetet teremtett a tudományos közéletben is. Most már a bizottságok önálló tevékenységének eredményes továbbvitele szükséges. Ez történik a mező- és erdőgazdasági vállalati munkabizottság esetében (ilyen csak egy helyen, az észak- és nyugat-dunántúli régióban működik – VEAB [*Veszprémi Akadémiai Bizottság*], amely 34 taggal megújult.

A *munkabizottság* a 80-as évek első felében, alulról kezdeményezve, önkéntes alapon szakosodásra töre-

kedve szerveződött. Feladatainkat, tudományos célkitűzéseinket évről évre demokratikusan, testületileg határoztuk meg. A munkabizottság induló létszáma 19 fő volt, s ez hat év alatt 30 főben (fele-fele arányban agrár- és erdész-közgazdászokból) stabilizálódott.

Öt *kutatási témát* (témacsoportot) vállaltunk a régióban koordinációra. Ezek résztémákra is tagolódnak. Évente egy-kettő, hat év alatt összesen kilenc témában tartottunk vitát, tudományos konferenciát. A munkabizottsági tagok körében a legnagyobb érdeklődést, aktivitást az agrárviszonyok (erdészet) lehetséges változása, a természeti erőforrások racionális hasznosítása, és a vállalati vagyongerdekltség témája váltotta ki. A tudományos konferenciákon tagjaink 36 korreferátumot tar-

tottak (21 előadó). A témákhoz hat év alatt 123 publikáció és 12 egyetemi jegyzet, tananyagrészt kapcsolódott, illetve íródott a kutatómunka eredményeként. Közreműködünk, és három tagunk gazdasági (ökonómiai) tartalmú korreferátumot tartott a „Békés rendszerváltás, alkotmányos forradalom Magyarországon” című konferencián.

Tagjainktól szakterületünket illetően öt pályamű érkezett a VEAB pályázati kiírásra, felhívására. Hárman díjat is nyertek. Hét esetben opponáltunk VEAB véleményezésként szakértői anyagot. A TMB bíráló bizottságaiban opponensként 11 esetben szerepeltünk. Tartalmi munkánkban természetesen problémák is felmerültek (nemcsak eredményeket „értünk” el). A koordinálásra vállalt némely kutatási kérdésben, témában pl. nem sikerült elmélyedni. Sajnos a mennyiség a minőség rovására ment. Az összehangoló tevékenységünkre jobban kell felkészülni és kevesebb témát koordinálni (a témakoordinátorokat pedig rendszeresen kell segíteni).

A tudományos *továbbképzés* keretében három munkabizottsági tag védte meg eredményesen kandidátusi disszertációját. Kettőnél a dolgozat tervezetéből előzetes vitát rendeztünk, mégpedig munkabizottsági keretben. Egyetemi doktori címet két tagunk szerzett. Egy kollégánál bizottságunk elővitát is tartott. Ezek a viták a disszertáció végleges megírásához a jelölteknek (kritikai észrevételekkel) segítséget nyújtottak.

A gyakorlat helyszínén öt alkalommal sikerült *tapasztalatcserét tartani*. Két egyetemi, egy kutatóintézeti egység és két vállalati központ szerepelt a találkozón, ahol a *kutatási eredmények* alkalmazásának oktatási, ill. gyakorlati lehetőségeit beszéltük meg. Elméleti kérdések ütközését is szorgalmaztuk és a gyakorlati szakemberekkel véleményeztük kutatási eredményeinket.

A következő évben, években (három évre szól a megbízatásunk) a beszámoló és választó közgyűlésünkön előterjesztett és testületileg is megállapított célkitűzések szerint akarunk munkálkodni, tevékenykedni.

Az utóbbi hónapokban kellő erdészeti szakmai ismeretekkel és tájékozottsággal nem rendelkező környezetvédők, természetbarátok és politikusok bírálattal illették az erdőgazdálkodók erdőművelési, erdőhasználati, erdővédelmi, erdőtervezési módszereit.

Ezek az észrevételek elsősorban a természetszerű erdőgazdálkodás visszaszorítására, a tarvágások és mesterséges erdőfelújítások előtérbe helyezésére, a lomberdők elfenyvesítésére, a nagyvad elviselhetetlen

károsítására, az ültetvényes erdőgazdálkodás felkarolására, az alacsony vágásérettségi korokra, a szálalógazdálkodás hiányára, a fokozottan védett növény- és állatfajok veszélyeztetettségére, valamint egyes tájvédelmi elvárások erdőhasználattal és erdőfelújítással kapcsolatos kérdéseire vonatkoznak.

Fentiekkel kapcsolatban elvi álláspontját a szakbizottság a kiadott vitaanyagban a következők szerint foglalja össze.

Téves információk alapultak azok a bírálatok, melyek az elmúlt időszak gazdálkodását rablógazdálkodással jellemzik. Ez sem országosan, sem a VEAB régióban nem állja meg a helyét. Országosan az erdőterület mintegy félmillió ha–ral nőtt és jelentősen növekedett az erdők élőfakészlete. Az 1989. évi adatok figyelembevételével a folyónövedék országosan 11 millió m³, melyből 9,5 millió m³-t (86%) termeltek ki, a régióban pedig 3 millió m³ folyónövedékből csupán 2,4 millió m³ (80%) volt a kitermelés. Az előző években hasonló volt a helyzet, tehát rablógazdálkodás helyett inkább felhalmozásról beszélhetünk. Mindez a gondosan készített üzemterveknek, a gazdálkodást ellenőrző szakmai felügyeletnek, az erdészeti gazdasági szabályozó rendszernek, de leginkább az erdőhöz ragaszkodó szakemberek odaadásának köszönhető.

Régióink erdeinek jövőjét akkor látjuk biztosítva

— ha törvényes előírásokkal és kormányzati intézkedésekkel minél előbb megteremtik annak lehetőségét, hogy az erdőgazdálkodó szervek az erdővagyon érdekeltiséget a nyereségérdekeltség elé helyezték,

— ha megteremtik a természetszerű stabil erdőgazdálkodáshoz jobban igazodó erdőfenntartási pénzügyi rendszert,

— ha biztosítják a vadgazdálkodásnak az erdőgazdálkodás érdekei alá rendelését,

— ha megteremtik a gépesítés és a feltárás összhangját, s biztosítják a fakitermelések szakszerűségét és kíméletességét,

— ha újra kidolgozzák a táji erdőművelési irányelveket,

— ha az erdészeti termőhelyterképezést és a termőhelyi adatbank létrehozását a fontos és sürgős feladatok közé sorolják (és minden, termőhelyfeltárással foglalkozó szervezet kötelezzen arra, hogy adataikat az adatbankba továbbítsák, s ezeket az erdőtervezési irodákkal ellenőriztessék).